

VERSLAG VAN KROPSLARASSENPROEVEN-2^e BEOORDELING ONDER GLAS
IN DE KOUDE OF VORSTVRIJ GEHOUDEN VOORJAARSTEELT 1969

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

R

06

C

33

genomen door proeftuinen, tuinbouwstudieclubs,
voorlichtingsassistenten e.d.

door

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen - Wageningen

en

A.P. v.d. Hoeven

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

CRG

R
06
C
33

062:16
- 1 -
Slamboek no. 3692.

VERSLAG VAN KROPSLARASSENPROEVEN-2^e BEOORDELING ONDER GLAS
IN DE KOUDE OF VORSTVRIJ GEHOUDEN VOORJAARSTEELT 1969

<u>Inhoud</u>	blz.
1. Samenvatting	1
2. Inleiding	2
3. Opgenomen rassen	2
4. Teeltomstandigheden	2
5. Resultaten	3
6. Bespreking van de rassen	7

1. Samenvatting

In een kropslarassenproef-2e beoordeling in de koude of vorstvrij gehouden voorjaarsteelt 1969 werden op 13 plaatsen 6 rassen op hun gebruikswaarde onderzocht. Een goede beoordeling kregen Magiola en Solito; een redelijke Luniek, W.R. 2739 en Miranda. Noran heeft matig voldaan door de matige groei in het begin van de teelt. Anderzijds is het een oogstzeker ras in deze teelt.

Meer exemplaren van dit rapport zijn verkrijgbaar bij het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16, Wageningen en bij het Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38, Naaldwijk.

2. Inleiding

Het doel van de proef was o.m. van enkele glasslarassen die in een rassenproef-1e beoordeling een goede eerste indruk hadden gemaakt, de gebruikswaarde nader vast te stellen. Hiertoe werden proefcollecties - waarin deze rassen waren opgenomen alsmede enkele vergelijkingsrassen - ter beschikking gesteld van proeftuinen, tuinbouwstudieclubs, bedrijfsvoorlichters e.d. In dit rapport wordt getracht de ervaringen, die deze personen hebben opgedaan, samen te vatten.

3. Opgenomen rassen

In de proefcollecties werden in de eerste plaats de rassen opgenomen die in dezelfde teelt in het vorige seizoen in de rassenproeven-1e beoordeling goed waren beoordeeld. Door de proefnemers zijn hieraan toegevoegd de rassen Magiola en Noran.

De proefcollecties bestonden zodoende uit de volgende rassen:

Tabel 1 - opgenomen rassen

Ras	Ontvangen van	Anthocyaan	Zaadkleur
Luniek (Nr. 62395)	N.V. Gebr. v.d. Berg, Naaldwijk	-	w
Magiola	N.V. R. Zwaan, Rotterdam	-	w
Miranda	L. de Mos, Naaldwijk	-	w
Noran	N.V. R. Zwaan, Rotterdam	+	w
Solito (W.R. 2849)	N.V. R. Zwaan, Rotterdam	-	w
W.R. 2739	N.V. R. Zwaan, Rotterdam	-	w

Toelichting

In de kolom 'anthocyaan' betekent + dat het ras anthocyaan bevat en daardoor bij koude of/en droogte rood kan verkleuren; - geeft aan dat het ras geen anthocyaan bevat. Zaadkleur: w = wit.

4. Teeltomstandigheden

Van 13 proefcollecties werden de proefresultaten tijdig ontvangen. De teeltomstandigheden staan zeer kort aangeduid in tabel 2. In deze tabel zijn de proeven genummerd in dezelfde volgorde als waarin ze zijn geoogst. In verschillende andere tabellen wordt van dit nummer gebruik gemaakt.

In de proeven 2, 12 en 13 kwam in zeer lichte mate rand voor, te weinig om er conclusies uit te trekken ten aanzien van mogelijke verschillen in gevoeligheid van de rassen.

Tabel 2 - De proefplaatsen

Proef nr.	Proefnemer + Plaats	Zaai en oogst datum	Grondsoort	Ontsmetting	Kastype	Verwarmd of koud
		1968	1969			
1	J.Sweep, Naaldwijk	3-10	25-2 l.klei	C.P.A.	Venlokas	hetelucht
2	Proeftuin, Breda	4-10	17-3 zand		P.D.	koud
3	A.v.Gastel, Ulvenhout	10-10	17-3 zand	Methylbromide	Venlo	± vorstvr.
4	J.v.Oijen, Someren	4-10	17-3 zand 4-5 % humus	-	Venlowarenh.	koud
5	L.v.d.Bosch, Liempde	8-10	20-3 vochth. zand	-	"	koud + veel CO ²
6	M.Mulders, Heerle	5-10	20-23-3 zand	-	"	± vorstvr.
7	C.H.W.Beenders, Helden	4-10	1-4 zand	-	"	vorstvr.-hetelucht
8	B.Steenbergen, Kloetinge	23-10	2-4 zeeklei	-	"	hetelucht
9	G.J.Hiddink, Dinxperlo	15-10	10-4 zand	-	Venlo	vorstvr.
10	H.E.Kruiper, Bakhuizen	15-10	14-4 hum.zand	-	Venlowarenh.	hetelucht
11	B.Baijense, Zierikzee	21-10	17-4 l.zeeklei	-	"	koud
12	H.E.Kruiper, Molenend	15-10	28-4 l.zand	-	"	vorstvr.
13	H.E.Kruiper, Oosterbierum	24-10	29-4 l.zavel	-	"	koud

N.B. Als regel spreekt men van een Venlowarenhuis als de roeden van hout zijn; in een Venlokas zijn de roeden van metaal.

5. Resultaten

Tijdens de teelt zijn door de proefnemers vaak in samenwerking met de proefveldhouder, collega's en tuinders de rassen volgens een onzerzijds geadviseerd schema beoordeeld. Bovendien zijn als regel de geoogste kroppen geteld en gewogen. De belangrijkste aldus verkregen gegevens zijn weer samengevat in onderstaande tabellen. De overige gegevens zijn rechtstreeks verwerkt in de rasbesprekingen op blz. 7.

Tabel 3 - Groeisnelheid

Proefnr.	Luniek	Magiola	Miranda	Noran	Solito	W.R. 2739	Gemiddeld
1	4	6	9	8	8	9	7,3
2	5 ⁻	6 ⁺	5 ⁻	5 ⁻	8 ⁻	9	6,2
3	4,5	6	5	4	8		5,5
4	4	4	2	5	6	9	5,0
5	9	7	8	3	6	7	6,7
6	6	6	6	5	6	8	6,2
7	6	6	6	-	4	6	5,6
8	8	8	9	5,5	9	8,5	8,0
9	2	4	4	-	2	6	3,6
10	5	7	8	6	9	9	7,3
11	7	8	8	6,5	8	9	7,8
Gemiddeld	5,5	6,2	6,3	5,3	6,7	8,1	<u>6,3</u>

Toelichting: Er is gebruik gemaakt van de schaal 1 t/m 9; een hoog cijfer duidt op een grote groeisnelheid; een laag cijfer op een trage groei.

Tabel 4 - Kropvorm onderzijde

Proef nr.	Luniek	Magiola	Miranda	Noran	Solito	W.R. 2739
1	goed	goed	iets graterig	goed	graterig	goed-puntig
2	6,5	7	8	6,5	7	8
3	goed	goed	goed	goed	zeer goed- goed	-
4	graterig	goed	te graterig	goed-glazigheid	goed	goed
5	goed	goed	plat	plat	goed	goed
6	goed	goed	goed	goed	goed	goed
7	mooi-iets graterig	iets graterig	iets graterig	-	goed	mooi
8	goed	goed	goed	plat-iets	plat	goed
9	goed	iets graterig	grof	-	spits	goed
10	8,5	8	8	8,5	6	9
11	goed	goed	goed	goed-plat	goed	goed
12	9	-	9	9	8	6

Tabel 5 - Het gemiddeld kropgewicht uitgedrukt in kg per 100 stuks

Proefnr.	Luniek	Magiola	Miranda	Noran	Solito	W.R. 2739	Gemiddeld
1	24,1	23,8	<u>28,5</u>	25,7	23,1	27,1	25,4
2	17,7	19,7	18,7	17,5	20,9	<u>23,8</u>	19,7
3	21,4	20,2	21,6	19,4	<u>21,7</u>		20,9
4	12,9	16,0	14,5	15,8	15,8	<u>16,7</u>	15,3
5	<u>21,6</u>	19,1	<u>21,6</u>	15,3	18,8	19,6	19,3
6	25,0	26,3	27,0	23,8	25,5	<u>27,5</u>	25,9
7	19,0	20,6	<u>22,4</u>		18,6	17,0	19,5
8	<u>25,4</u>	25,1	25,3	21,2	22,6	19,3	23,2
9	25,7	28,0	28,8		28,0	<u>30,6</u>	28,2
10	29,1	26,3	<u>30,0</u>	27,1	27,1	28,2	28,0
11	26,2	26,6	<u>26,7</u>	24,4	24,7	26,1	25,8
12	29,5		<u>33,0</u>	27,5	29,6	29,5	29,8
13	<u>41,2</u>	34,9	33,2	31,8	33,9	33,3	34,7
Gemiddeld	24,5	23,9	25,5	22,7	23,9	24,9	<u>24,3</u>

Toelichting: In iedere proef is het hoogste gemiddeld kropgewicht onderstreept.

Tabel 6 - Gebruikswaarde

Proefnr.	Luniek	Magiola	Miranda	Noran	Solito	W.R. 2739	Gemiddeld
1	4	8	<u>2</u>	8	6	4	6,5
2	5	7	6+	6-	7,5	<u>8,5</u>	6,7
3	6	7	4	4	<u>8</u>		5,8
4	6	6	2	6	<u>8</u>	4	5,3
5	<u>8</u>	6	4	4	<u>8</u>	4	5,7
6	4	<u>6</u>	<u>6</u>	4,5	<u>6</u>	5	5,3
7	6	<u>8</u>	6		<u>8</u>	5	6,6
8	8	<u>8,5</u>	8	7	8	8	7,9
9	<u>6</u>	4,5	2,5		4	<u>6</u>	4,6
10	6	7	8	6	4	<u>2</u>	6,7
11	<u>8</u>	<u>8</u>	<u>8</u>	4	<u>8</u>	<u>8</u>	7,3
12	8		6	<u>2</u>	8	4	7,0
Gemiddeld	6,3	6,9	5,8	5,8	7,0	6,0	<u>6,3</u>

Toelichting: Er is gebruik gemaakt van de schaal 1 t/m 9, waarbij een laag cijfer een slechte gebruikswaarde aangeeft, een hoog cijfer duidt erop dat de proefnemer het ras een zeer goede gebruikswaarde toekende. Ook hier is in iedere proef het hoogste cijfer onderstreept. Waar de plaatselijke proefnemer gebruik heeft gemaakt van de schaal 1 t/m 5 is deze omgerekend in de schaal 1 t/m 9.

6. Bespreking van de rassen

In de hieronder staande rasbesprekingen wordt alleen melding gemaakt van de resistentie tegen 't wit (*Bremia lactucae*) als de inzender van het ras heeft opgegeven dat het ras onvatbaar is.

Luniek (voorheen Nr. 62395) - Ontvangen van Gebr. v.d. Berg, Naaldwijk

De groeisnelheid van dit ras viel op vrij veel plaatsen in de eerste groeiperiode wat tegen. De krop was van onderen en van boven goed gevormd. Het kropgewicht liep nogal uiteen; in sommige proeven behoorde Luniek tot de zwaarste rassen, in andere tot de lichtste. Ook de gebruikswaardecijfers verschillen nogal; de proefnemers 1, 2 en 6 motiveren hun gebruikswaardecijfer o.a. met de mededeling dat wat nerfrot optrad. We hebben de indruk dat Luniek het beste bevalt als de groei aanvankelijk wat wordt gestimuleerd en de sla niet te licht wordt gesneden.

We kregen de indruk dat Luniek beter bevallen is als de tuinder zelf Magiola teelde.

Magiola - Ontvangen van N.V. R. Zwaan, Rotterdam

Dit door ons toegevoegde vergelijkingsras heeft aan de verwachtingen voldaan. Het kropgewicht lag niet hoog; toch blijkt o.a. uit tabel 6 dat de meeste proefnemers over dit ras wel tevreden waren.

Een uitvoerige beschrijving van dit ras is te vinden in de Rassenlijst voor Groentegewassen.

Miranda - Ontvangen van Fa. L. de Mos, Naaldwijk

Verschilt in groeisnelheid weinig met Magiola; ook de onderkant komt die van Magiola nabij. Was vaak iets zwaarder dan Magiola. Verschillende proefnemers vonden de kleur (te) donker, hetgeen waarschijnlijk wel de belangrijkste oorzaak is van de wat lagere gebruikswaardecijfers.

Verschillende proefnemers maakten opmerkingen over grove nerven. We hebben de indruk dat Miranda een vrij oogstzeker ras is, en dat het om die reden vrij veel geteeld wordt.

Noran - Ontvangen van N.V. R. Zwaan, Rotterdam

Dit door ons toegevoegde vergelijkingsras groeide op veel plaatsen aanvankelijk traag. Het gemiddelde kropgewicht viel tegen. Uit tabel 6 blijkt dat gemiddeld genomen de gebruikswaarde in deze teelt niet hoog is gewaardeerd. De gemaakte opmerkingen hadden vooral betrekking op de groei en de kleur, en het voorkomen van virusplanten. De zeer geringe gevoeligheid voor rand wordt anderzijds zeer gewaardeerd en vermindert het oogstrisico aanzienlijk. We hebben de indruk dat de relatief laagste gebruikswaardecijfers komen van de proeven waar de temperatuur (te) laag is geweest.

Een uitvoerige beschrijving van dit ras is te vinden in de Rassenlijst voor Groentegewassen.

Solito (voorheen W.R. 2849) - Ontvangen van N.V. R. Zwaan, Rotterdam

Kleur normaal. Goede groei. De onderkant was over 't algemeen goed en er viel niet veel af. Sluit zich van boven niet geheel. Het kropgewicht komt ongeveer overeen met dat van Magiola.

Is op veel plaatsen zeer goed beoordeeld; had ook gemiddeld genomen een hoog gebruikswaardecijfer.

Onvatbaar voor de 4 thans in Nederland aanwezige fysio's van 't wit.

W.R. 2739 - Ontvangen van N.V. R. Zwaan, Rotterdam

Een snelle groeier. Wat licht van kleur. Van onderen zeer goed gesloten. Het kropgewicht varieerde nogal maar was op verschillende plaatsen goed tot zeer goed.

W.R. 2739 heeft op enkele plaatsen wel, op andere plaatsen niet voldaan. Voor dit laatste wordt als oorzaak aangevoerd dat het blad kwetsbaar zou zijn.

In deze serie zijn reeds verschenen:

Nr.

- 1 Hoeven, A.P. v.d., en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven
onder glas in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
- 2 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van een Kropslarassenproef-
1e beoordeling in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
- 3 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Voorjaarsstookteelt 1968 September 1968
- 4 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Koude Voorjaarsteelt 1968 September 1968
- 5 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van Kropslarassenproeven-2e
beoordeling onder glas in de Winterteelt
1967-1968 November 1968
- 6 Koopmans, W., en L.G. Nederpel - Verslag Komkommerrassenproeven-1e
beoordeling 1968 Maart 1969
- 7 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Herfstteelt 1968 Juli 1969
- 8 Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag van Spinazierassenproef-1e
beoordeling onder glas in de late Voorjaars-
teelt 1969 Augustus 1969
- 9 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Winterstookteelt 1968-1969 September 1969
- 10 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-2e
beoordeling Herfstteelt 1968 Oktober 1969
- 11 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-2e beoor-
deling onder glas in de Winterteelt 1968-1969 Oktober 1969
- 12 Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stoksnijbonerassenproeven-1e
beoordeling Vroege Voorjaarsteelt onder glas 1969 November 1969
- 13 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Koude Voorjaarsteelt 1969 November 1969
- 14 Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stamslabonerassenproeven-1e
beoordeling Voorjaarsteelt 1969 December 1969
- 15 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproeven-2e
beoordeling onder glas in de Voorjaarsstook-
teelt 1969 Januari 1970
- 16 Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Late Koude Voorjaarsteelt 1969 Januari 1970